

IZ IZVRŠNEGA  
ODBORA

# O problematiki socialnih domov

V KOLEZIJI

## Letni zbor borčevske organizacije

Poročila in pogovori na letni konferenci združenja borcev NOV Kolezija so dokazala, da je ta osnovna borčevska organizacija s 367 člani in članicami živo vključena v sedanje politično in samoupravno dogajanje. V dvorani političnih organizacij na Koleziji se je zbrala dobra tretjina članov. Najprej so povabili izvršnega sekretarja OK ZKS Vič Rudnik Francija Zalarja, da jim je spregovoril o trenutnem političnem položaju v domovini in tujini. S posebnim zanimanjem so srkali podatke in ugotovitve iz poročila predsednika združenja Radivoja Stepišnika o delu v preteklem letu. Tudi v razpravi so člani opozorili na aktualna gibanja v združenju: ureditev gerentološke ambulante, reorganizacija združenja po delitvi KS Kolezija, vključevanje članov v družbeno samozasčito, vpeljava kolektivnega vodenja in vključevanje borcev v samoupravno dejavnost v krajevnih skupnostih Kolezija in Murgle.

Kot smo že zapisali je v združenju borcev NOV Kolezija 367 članov. Med njimi je tudi 30 vojnih invalidov, ki imajo sicer združenje skupaj s Trnovim, trije borci za severno mejo in udeleženec iz vojn 1912 - 1918. Povprečna starost članstva je nekaj pod 65 let.

Prav ta starost pa zahteva dodatno skrb za dobro počutje udeležencev NOV in ostalih članov združenja. V Koleziji za to resnično znajo poskrbeti. Dr. Irena Vidic jih rada sprejme v ambulanti za borce, le to si še želi, da bi prav vsi borci prihajali na sistematične zdravniške preglede. Zdravja iščejo tudi po zdraviliščih in počitniških domovih. V zdraviliščih se je lani zdravilo brezplačno 15 članov, zdravstvene usluge pa je dobilo pet članov. V počitniškem domu v Banjolah je preživelo brezplačno deset dnevno letovanje pet članov, letovalo pa jih je 17. V Mojstrani sta preživela po deset dni dva člana združenja borcev NOV Kolezija, v Strunjanu pa trije člani ZVVI.

Redna zdravniška nega, letovanja in zdravljenja so del skrbi za dobro počutje borcev. Veliko moralno oporo pa pomenijo borcem obiski ob njihovih jubilejih. Najprej so hodili k tistim, ki so dopolnili 70 let. Ker pa so ugotovili, da je ta starostna meja previsoka, sedaj razveseljujejo z obiskom in skromnim darilom že vse člane in članice, ki pričakajo 60 let. Najstarejšega člana (92 let) in članico (93 let) pa obiščejo vsako leto. Lani so obiskali 23 jubilarov, letos pa jih bomo 47. V štirih letih uveljavljanja te lepe navade bodo člani odbora obiskali že polovico članov. Vsi jubilarji so zelo presenečeni in zadovoljni, ker ob pomenku s kolegi ugotovijo, da so še sestavni del združenja in da to ne pozablja nanje.

Najmnožičnejše skrb za razvedrilo, oddih, pa tudi izobraževanje pa pomenijo izleti, letovanja in potovanja, ki jih organizirata Danica in Branko Lovrečič. Šestnajst let že prinašata življenje med osamljene in druge kraje. Tako se je zbralo od 120 do 140 članov združenja in ostalih članov KK SZDL, ki se radi oddzovejo vabilu na potovanje. Lani sta Danica in Branko pripravila deset izletov. Bili so v Beli krajini, se za prvomajske dni oddahnili v Mošenički dragi, obiskali Planino pod Golico, podoživljali boj Pohorskega bataljona pri Treh žeblih, se dvajset dni srečevali s posebnostimi in zanimivostmi Sovjetske zveze, ponovno obiskali beneške Slovence pod Matajurjem in jim podarili knjige, spoznali lepote italijanskih Dolomitov, se srečali z delavci kopske luke, bili v Ligu na Brdih ter se zadnje novembrske dni v Selcah okrepiji za zimo in njene pasti.

Lani so potovali skupaj 29 dni, prevozili 14384 km, in za izlete uporabljali 17 avtobusov. Izletov pa se je skupno udeležilo 826 udeležencev. S to izjemno dejavnostjo ndadaljujejo tudi letos.

Na mestih znanih iz NOB se srečujejo z domačimi borci, spregovore o poteku bojev, zapojejo partizanske in bobene pesmi in polože venec k spomeniku.

Člani združenja so Danici in Branku hvaležni za njuno požrtvovalnost in jima želijo še obilo dobrega počutja.

Izvršni odbor SIS za socialno varstvo je na seji dne 22. maja med drugim obravnaval tudi vprašanje novogradnje Mladinskega doma »Malči Belič« in o konceptu organizacije doma za starejše občane na področju naše občine.

Glede novogradnje mladinskega doma je izvršni odbor soglasno podprl zamisel, ki jo vsebuje dogovor o temeljih plana skupščine mesta Ljubljane, ki pravi, »SSV bodo prevzele koordinacijo med republiško in ljubljanskimi skupnostmi socialnega skrbstva in izobraževanja za izgradnjo tega mladinskega doma za otroke in mladino ljubljanskega in drugih območij Slovenije.

Sedanji mladinski dom »Malči Belič« v Zavetiški cesti 5 je dom s socialno tematiko, saj vzgaja in pripravlja za življenje socialno ogrožene otroke in mladino v starosti od 7 do 18 let. Sedanja stavba je stara že skoraj 150 let in del nje je bil delno adaptiran v letih 1941-1945. Minulo leto je dom proslavil 50-letnico svojega dela in v povojnem obdobju je poslal v življenje nad 1.200 zrelih ljudi, ki bi bili v mnogih primerih brez pomoči doma izgubljeni v življenju. Dom s sedanjimi zmogljivostmi, ko vzgaja in skrbi v 8 družinah za 96 otrok, ne more opravljati uspešno delo kot bi želel in kot bi bilo treba, da svojim varovancem nudi kar najbolj ustrezne pogoje. Sedanja zmogljivost omogoča enemu gojencu komaj 3,5 kvadratnega metra bivalnega prostora, medtem ko v drugih takih domovih znaša ta bivalni prostor 15 kvadratnih metrov. Zaradi takšne stiske je močno onemogočeno sistematično tamatsko delo, gojencem ni dana možnost za rekreacijo, kajti obstoječi dom nima nobenega večjega prostora, kaj šele prepotrebne telovadnice. Dom bo v bližnji prihodnosti izgubil še obstoječe dvorišče, kajti po urbanističnem načrtu je predvidena prav na tem prostoru gradnja nove ceste, ki bo povezovala križišče na Tržaški cesti pri Gimnaziji Vič.

Zbor delavcev doma je že večkrat razpravljalo o možnostih kako priti do pogojev, da bi lahko čimbolj uspešno opravljali svoje odgovorno poslanstvo in da se bo njegov gojencev vsaj deloma izenačil z otrokom, ki živi v urejeni družini. Po temeljiti razpravi so prišli do zaključka, da kakršnakoli adaptacija, ki bi veljala sicer nekoliko manj, ne pride v poštev glede na nove urbanistične načrte. Zato je občinska skupnost socialnega varstva ob obravnavi te problematike, soglasno podprla predlog, da je nujno treba zgraditi na območju naše občine nov mladinski dom. Potrebno bo le, da pristojni v občinski upravi določijo čimbolj ugodno lokacijo, ki ne bi smela biti oddaljena od osnovnih prometnih zvez, saj gojenci obiskujejo osnovne, poklicne in tudi druge srednje šole v Ljubljani. Omenjeni družbeni dogovor predvideva nov dom z zmogljivostjo 120 mest, kar pomeni pridobiti površino 2.000 do 2.500 kvadratnih metrov, v katero je vključeno tudi dvorišče oziroma rekreacijske površine na prostem.

Tako bi lahko 120 otrok sestavljalo 8 družin in še sprejemno skupino, ki je nujno potrebna za ugotavljanje, kam je gojenca najbolj primerno vključiti. Taki domovi že obstajajo npr. v Banja luki, v Beogradu, v Bijeli (Črna gora) itd. Sredstva za izgradnjo doma (predvidoma 40-50 milijonov) bi tudi zagotovile skupnosti socialnega skrbstva in izobraževalne skupnosti v Ljubljani, pri čemer bi morala biti udeležena tudi republiška skupnost socialnega skrbstva.

Poleg teh virov pa je nujno, da predvidimo sredstva za novogradnjo tudi v predvidenem samoprispevku III. in tudi iz sklada za izgradnjo študentskih in dijaških domov. Tudi dom sam si bo prizadeval in zbral sredstva, s katerimi bo omogočil pripravo potrebnih gradbenih elaboratov.

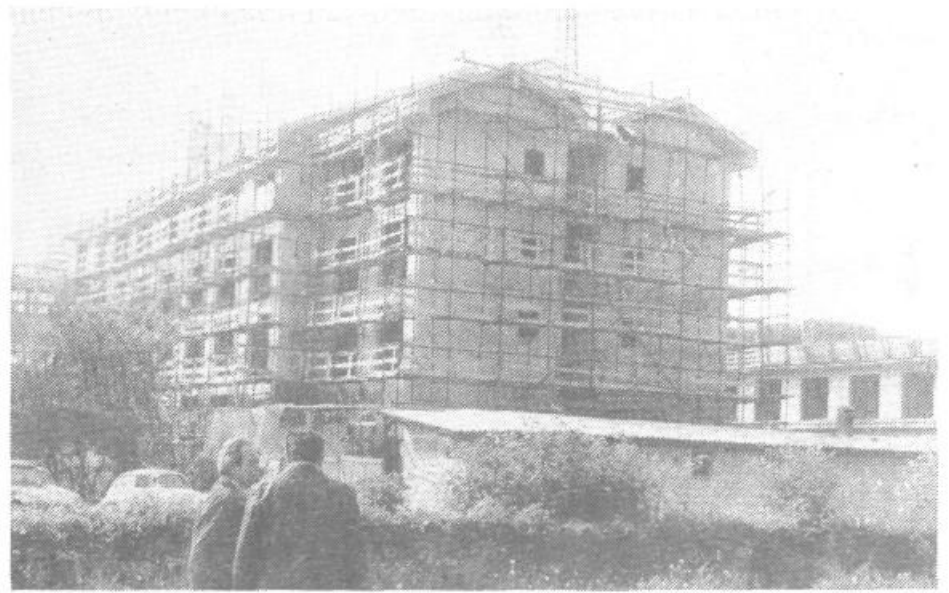
Po izpraznitvi doma z eventualno novogradnjo bi sedanjo stavbo lahko uspešno koristilo kakšno trgovsko podjetje za svoja skladišča, za obrat družbene prehrane in podobno.

Glede na dejstva, da dom in delavci doma opravljajo zelo odgovorne družbene naloge, je predlog po novogradnji povsem in v celoti utemeljen. Zato smo prepričani, da bodo vsi pristojni podprli predlog v uvodu omenjenega dogovora in s svojo aktivnostjo omogočili še boljše skrb za vzgojo in za usposabljanje socialno ogrožene mladine.

Izvršni odbor je na tej seji obravnaval tudi organizacijo doma za starejše občane v občini. Soglasno je podprl koncept, da naj bo dom za starejše občane v Koleziji, ki se pravkar gradi, enota že obstoječega doma na Bokalcah, se pravi ne dva samostojna doma (Bokalce in Kolezija), marveč en sam združen dom z imenom »Dom za starejše občane Ljubljana Vič-Rudnik« z eno upravo in enim organom samoupravljanja. Tako bi znatno zmanjšali upravno-administrativne stroške, vodili bi eno politiko skrbi za starejše občane, imeli bi enotno strokovno administrativno službo in enotno zdravstveno dejavnost. Seveda se mora o tem predlogu izreči še delovni kolektiv doma na Bokalcah in tudi pristojni v občinski skupščini kot tudi skupnost socialnega varstva kot ustanovitelj enotnega doma za starejše občane v naši občini.

Žal pa je izvršni odbor ponovno ugotavljal, da se kljub pravočasno dostavljenim vabilom seje ni udeležil noben vabljeni predstavnik izvršnega sveta oziroma upravnih organov, ki se ukvarjajo s problematiko družbenih dejavnosti.

SLAVKO KOBE



Dom za starejše krajanje v Koleziji, ki ga gradimo iz sredstev Samoprispevka II. je že pod streho!

TRI NALOGE OBČINSKEGA  
DRUŠTVA INVALIDOV

## Prodor v KS in TOZD

Ocenjujejo, da je v občini Ljubljana Vič Rudnik okrog tisoč petsto invalidnih oseb. Nekateri so se dosedaj vključevali v društva invalidov v ostalih ljubljanskih občinah, ker do nedavna v naši občini še niso bili organizirani v samostojno občinsko društvo. Potrebo po takšni organizaciji je zaznala tudi OK SZDL in zato imenovala iniciativni odbor za ustanovno sejo Društva invalidov občine Ljubljana Vič Rudnik. Njegov predsednik je bil psiholog Marjan Kroflič, ki je bil na ustanovnem zboru izvoljen tudi za predsednika društva.

»Iniciativni odbor je poslal okrog 1500 delovnim ljudem in občanom pristopne izjave za društvo ter nekatere osnovne dokumente društva. Desetino prijavnice smo dobili izpolnjenih, ustanovnega zbora pa se je udeležilo okrog devetdeset oseb. Ker je to začetno število, jedro bodočega po vsej občini razvejanega društva, smo zadovoljni. Naša prva naloga je sedaj po vseh krajevnih skupnostih in v čim več delovnih organizacijah ustanoviti osnovne celice našega društva. To zato, da bi se vanj vključilo kar največ članov, pa tudi zato, da bi že v neposrednem okolju lahko pristopili k analizi položaja, v katerem živi invalidna oseba ter k nudenju pomoči.

Ker so naši člani že vključeni po posameznih vrstah invalidnosti v ustrezna medobčinska

društva, seveda to ne pomeni, da se ne bi mogli vključiti v naše občinsko društvo vseh invalidnih oseb. To tudi zato, ker v Ljubljani iščemo ustrezna razmerja med sedanjimi specializiranimi invalidskimi organizacijami in društvi, ki so organizirana po območnem principu. Ugotavljamo namreč, da dosedaj nastopajo društva preveč ločeno in zato tudi vedno ne dosegajo pri svojem delu, pri uveljavljanju zakonskih določil o invalidnih osebah, itn., takih rezultatov, kot invalidne osebe pričakujejo in potrebujejo.

Tretja programska naloga Društva invalidov občine Ljubljana Vič Rudnik pa je redno spremljanje sprememb, ki nastopajo pri naših članih oziroma invalidnih osebah. Menimo, da v naši občini premalo vemo o življenjskih in delovnih pogojih, v katerih živijo in delajo invalidne osebe, pa tudi premalo organizirano vplivamo na spremembo teh zunanjih vplivov.

Morda bi na koncu rekel le še to, naj vsi, ki so dobili prijavnice in gradivo za ustanovni občini zbor Društva invalidov občine Ljubljana Vič Rudnik čimprej izpolnijo prijavnico in jo pošljejo na napisani naslov. Le številčno močno društvo bo lahko uresničevalo mnoge naloge, ki jih postavlja pred nas družba in katerih realizacije si že dolgo želi večina invalidnih oseb.

S. J.

## Slepi in slabovidni v usmerjenem izobraževanju

Ob praznovanju 60 - letnice Zavoda za slepo in slabovidno mladino na Langusovi 16 v Ljubljani so pripravili tudi srečanje 478 učencev in gojencev tega zavoda vseh šestih desetletij.

Najprej so se poklonili spominu predsednika Tita, voditelja, ki je tudi slepim omogočil človeka vredno življenje. Slavnostni govornik Stane Florjančič je v svojem nagovoru tudi dejal: »Tito se bomo najbolj oddolžili, če bomo z zaupanjem vase vestno in natančno izpolnjevali naloge ter načrte, ki jih skupno sprejemamo. Karkoli v čast in zahvalo narediti svojemu predsedniku ne more odtehtati tistega da dosledno izvršujemo njegovo izročilo, da se s podvojenimi silami vržemo v dnevne naloge, da krepimo svojo enotnost, da osredinimo in okrepmo naše delo in naše napore na ključne točke razvoja, da razvijamo še naprej samoupravljanje in družbene odnose, da utrjujemo bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije in da se trajno usposabljammo braniti to deželo pred zunanjimi in notranjimi nasprotniki. Z vsem našim delom, načrti, ustvarjalnostjo in vizionarstvom moramo utrjevati vero, da se v tej deželi spleča delati, kakor je v njej in zanjo vredno živeti. Če bomo tako ravnali, bo kakor da Titov lik ponosno stopa naprej na čelu naše kolone.«

Srečanju nekdanjih učencev in gojencev Zavoda za slepo in slabovidno mladino so prisostvovali predstavniki naše občinske skupščine in družbeno političnih organizacij, medobčinske konference SZDL ter slovenske organizacije slepih in slabovidnih. Prav gotovo tudi zato, ker so v delovnem

delu srečanja spregovorili o perspektivah izobraževanja slepih in slabovidnih mladostnikov po zakonu o usmerjenem izobraževanju ter o aktualnih problemih slepih in slabovidnih intelektualcev, fizioterapevtov, delavcev v industriji in obrti ter telefonistov.

Zakon o usmerjenem izobraževanju sicer prinaša bistveno novo razmerje do invalidnih oseb, vendar dlje od tega v sedanjem obdobju ne gre. Zato slepi in slabovidni z resnostjo pričakujejo uvajanje tega zakona v šolsko prakso, saj ugotavljajo, da problem ni pomemben samo z vidika splošnega pristopa k uresničevanju zakona, temveč predvsem iz operativnih pristopov prilagajanja programov in sprejemanja slepih in slabovidnih učencev v posamezne smeri v okviru usmerjenega izobraževanja. Bojijo pa se tudi, da delavci v organizacijah, ki se ukvarjajo s šolanjem slepih in slabovidnih učencev niti strokovno niso usposobljeni, niti fizično ne bodo zmogli v enem letu opraviti naloge, ki jih jim nalaga zakon.

Po posameznih skupinah pa so razpravljajci opozorili na naslednje probleme. Telefonisti se bojijo, da bodo z elektronskimi posredovalnimi mesti ob centralah izgubili delovna mesta.

Potrebujejo tudi enotne kriterije o obremenitvah ter enotnejša merila za nagradjevanje. Intelektualci ugotavljajo, da se širi izbor višjih in visokih šol na katerih lahko študirajo in, da bo ta izbor prav gotovo še razširila uvedba usmerjenega izobraževanja. Fizioterapevti pričakujejo, da bo tudi ljubljanska Višja fizioterapevtska šola pričela sprejemati na šolanje slepe in slabovidne. Zato bodo pripravili poseben pogovor med predstavniki zveze slepih, zdravstva in te šole. Delavci v industriji in obrti pa pričakujejo od usmerjenega izobraževanja predvsem večji izbor delovnih nalog in opravil v industriji in obrti kot doslej. Ugotavljajo pa tudi, da se bodo morala medobčinska društva slepih in slabovidnih še tesneje povezati s skupnostmi za zaposlovanje.

STANE JESENOVEC